

Minister Finansów i Gospodarki

Warszawa, 26 lutego 2026 roku

Sprawa: Zapytanie nr 3122 ws. umowy pożyczki z budżetu państwa dla
Miasta Zabrze
Znak sprawy: DG2.054.1.2026
Kontakt: Kancelaria MF
tel.: +48 22 694 55 55
e-mail: kancelaria@mf.gov.pl

MARSZAŁEK SEJMU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Pan Włodzimierz Czarzasty

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na zapytanie poselskie nr 3122 z 13 lutego 2026 r. w sprawie umowy pożyczki z budżetu państwa z 19 grudnia 2024 r. zawartej pomiędzy Skarbem Państwa, reprezentowanym przez Ministra Finansów a Miastem Zabrze, zmienionej Aneks nr 1 z 14 kwietnia 2025 r., poniżej przekazuję szczegółowe odpowiedzi na postawione pytania. W celu ułatwienia przedstawienia stosownych odpowiedzi, każdemu pytaniu nadano odrębną numerację w kolejności od nr 1 do nr 8.

Odpowiedź na pytanie 1

Czy umowa pożyczki została ostatecznie rozliczona? Proszę o przekazanie kopii umowy pożyczki zawartej pomiędzy Skarbem Państwa - Ministerstwem Finansów a Miastem Zabrze wraz ze wszystkimi załącznikami, aneksami, harmonogramami spłat oraz dokumentami stanowiącymi integralną część umowy.

W załączeniu przekazujemy umowę pożyczki z 19 grudnia 2024 r. zawartą pomiędzy Skarbem Państwa, reprezentowanym przez Ministra Finansów, a Miastem Zabrze wraz z aneksem nr 1 zawartym 14 kwietnia 2025 r.

Zgodnie z treścią ww. umowy, Minister Finansów przekazał środki w kwocie 353.775.049,00 zł na konto Miasta Zabrze w grudniu 2024 roku, na finansowanie planowanego deficytu budżetu Miasta w 2024 i 2025 roku oraz na spłatę lub refinansowanie zobowiązań Miasta przypadających do spłaty w ww. latach, zgodnie z Wykazem, stanowiącym Załącznik nr 1 do niniejszej umowy.

Środki z pożyczki zostały prawidłowo rozliczone przez Miasto Zabrze w terminie określonym w umowie pożyczki, co zostało również potwierdzone w wynikach kontroli Izby Administracji Skarbowej w Katowicach.

Odpowiedź na pytanie 2

tel.: +48 22 694 55 55
fax: +48 22 694 36 84
gov.pl/finanse
e-mail: kancelaria@mf.gov.pl

ul. Świętokrzyska 12
00-916 Warszawa

Czy Ministerstwo Finansów wskazało inne warunki poza umową pożyczkową w celu realizacji programu postępowania ostrożnościowego? Proszę o przekazanie pełnego wykazu warunków, wymagań, wskaźników finansowych oraz kryteriów, które Miasto Zabrze zobowiązane jest spełniać na podstawie umowy pożyczki oraz programu postępowania ostrożnościowego.

Treść umowy pożyczki stanowi jedyne źródło warunków związanych z udzieleniem i korzystaniem z pożyczki budżetowej. Na szczególną uwagę zasługują zapisy § 8 umowy pożyczki dotyczące możliwości wcześniejszego rozwiązania umowy przez Pożyczkodawcę, w sytuacji gdy m.in.:

- Miasto Zabrze nie zachowa na koniec roku budżetowego zasady równowagi budżetowej w części operacyjnej (bieżącej), o której mowa w art. 242 ustawy o finansach publicznych, począwszy od 2026 r. z uwzględnieniem ewentualnych regulacji szczególnych i przejściowych;
- dojdzie do przekroczenia na koniec roku budżetowego indywidualnego dopuszczalnego wskaźnika zadłużenia, o którym mowa w art. 243 ustawy o finansach publicznych, począwszy od 2032 r. z uwzględnieniem ewentualnych regulacji szczególnych i przejściowych;
- władze Miasta Zabrze wstrzymają lub zaniechają realizacji programu postępowania ostrożnościowego, na który udzielono pożyczki lub dokonają jego istotnej zmiany, mającej negatywny wpływ na prowadzone postępowanie ostrożnościowe;
- Miasto naruszy jakiegokolwiek inne postanowienia niniejszej umowy, w szczególności § 2 pkt 4 niniejszej umowy.

Odpowiedź na pytanie 3

Czy Ministerstwo Finansów prowadzi monitoring realizacji umowy? Proszę o przekazanie informacji o obowiązkach sprawozdawczych i raportowych Miasta Zabrze wobec Ministerstwa Finansów wynikających z umowy, w tym o zakresie i częstotliwości przekazywania danych.

Ministerstwo Finansów w przypadku każdej udzielonej pożyczki z budżetu państwa prowadzi monitoring realizacji umowy oraz jej spłaty. W § 2 umowy pożyczki zostały określone obowiązki Miasta Zabrze.

Zgodnie z pkt. 6-9 ww. paragrafu umowy, Miasto Zabrze zobowiązało się do:

6) przedkładania Pożyczkodawcy w okresie spłaty pożyczki:

- a) kwartalnych informacji w zakresie, o którym mowa w pkt 4 i 5, w terminie 30 dni kalendarzowych po upływie kwartału, poczynając od informacji za kwartał, w którym Pożyczkodawca udzielił Miastu pożyczki,
- b) sprawozdań budżetowych, których obowiązek sporządzenia wynika z odrębnych przepisów w zakresie: dochodów, wydatków, nadwyżki albo deficytu, należności i zobowiązań, w terminie 14 dni kalendarzowych od dnia ich sporządzenia, poczynając od sprawozdań za kwartał, w którym Pożyczkodawca udzielił Miastu pożyczki,
- c) sprawozdania z wykonania budżetu wraz z opinią Regionalnej Izby Obrachunkowej - zwanej dalej „RIO”, w terminie 14 dni kalendarzowych od dnia rozpatrzenia sprawozdania z wykonania budżetu przez organ stanowiący Miasta i podjęcia uchwały w sprawie absolutorium organowi wykonawczemu, poczynając od sprawozdania za rok, w którym Pożyczkodawca udzielił Miastu pożyczki,
- d) uchwały organu stanowiącego Miasta w sprawie absolutorium organowi wykonawczemu, w terminie 14 dni kalendarzowych od dnia rozpatrzenia

sprawozdania z wykonania budżetu i podjęcia tej uchwały, poczynając od uchwały dotyczącej roku, w którym Pożyczkodawca udzielił Miastu pożyczki,

e) uchwały budżetowej Miasta, w terminie 14 dni kalendarzowych od dnia jej podjęcia, wraz z opinią RIO o projekcie tej uchwały, poczynając od uchwały dotyczącej roku następującego po roku, w którym Pożyczkodawca udzielił Miastu pożyczki,

f) uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej, w terminie 14 dni kalendarzowych od dnia jej podjęcia, wraz z opinią RIO o projekcie tej uchwały poczynając od uchwały dotyczącej roku następującego po roku, w którym Pożyczkodawca udzielił Miastu pożyczki;

7) przedkładania Pożyczkodawcy, do czasu spełniania wskaźników ustawowych, kwartalnej informacji o przebiegu realizacji programu postępowania ostrożnościowego, w terminie 30 dni kalendarzowych po upływie kwartału, poczynając od informacji za kwartał, w którym Miasto zaciągnęło pożyczkę u Pożyczkodawcy;

8) udzielania zgodnych ze stanem faktycznym, wyczerpujących i terminowych wyjaśnień oraz udostępniania żądanych przez Pożyczkodawcę lub wskazane przez niego podmioty, dokumentów i zaświadczeń dotyczących wykorzystania pożyczki lub sytuacji Miasta, w terminie 14 dni kalendarzowych od dnia doręczenia żądania Miastu;

9) niezwłocznego poinformowania Pożyczkodawcy o umorzeniu całości lub części zobowiązań określonych w Wykazie wraz z podaniem kwoty takiego umorzenia oraz wskazania zobowiązania, którego to umorzenie dotyczy.

Dodatkowo, zgodnie z § 3 umowy, Miasto zobowiązuje się do niezwłocznego powiadomienia Pożyczkodawcy lub wskazanych przez niego podmiotów, o każdym fakcie, który niekorzystnie wpływa lub może w taki sposób wpłynąć na zdolność Miasta do pełnej i terminowej spłaty pożyczki, a w szczególności o istotnym pogorszeniu się stanu majątkowego Miasta, nie później niż w ciągu 14 dni kalendarzowych od dnia powzięcia przez Miasto informacji o takim fakcie.

Odpowiedź na pytanie 4

Proszę o przedstawienie zasad, trybu oraz mechanizmów nadzoru Ministerstwa Finansów nad realizacją umowy pożyczki i programu postępowania ostrożnościowego, w tym wskazanie komórek organizacyjnych odpowiedzialnych za monitoring i kontrolę.

Komórką organizacyjną w Ministerstwie Finansów sprawującą nadzór nad prawidłowością realizacji umowy pożyczki zawartej z Miastem Zabrze jest Departament Gwarancji i Poręczeń.

Do mechanizmów kontroli i monitoringu należy m.in.:

- ocena prawidłowości wykorzystania środków z przyznanej pożyczki;
- ocena terminowości spłaty kapitału i odsetek od pożyczki zgodnie z ustalonym w umowie pożyczki harmonogramem spłat;
- ocena przedkładanych przez Miasto Zabrze kwartalnych informacji dotyczących m.in. stopnia realizacji programu postępowania ostrożnościowego, terminowej i pełnej zapłaty składek na ubezpieczenie społeczne, a także terminowego oraz należytego wywiązywania się z innych świadczeń publicznoprawnych;
- ocena kwartalnych sprawozdań budżetowych w zakresie: dochodów, wydatków, nadwyżki albo deficytu, należności i zobowiązań;
- zapoznanie się ze sprawozdaniem z wykonania budżetu wraz z opinią Regionalnej Izby Obrachunkowej;

- zapoznanie się z treścią uchwały organu stanowiącego Miasta w sprawie absolutorium organowi wykonawczemu;
- zapoznanie się z treścią uchwały budżetowej Miasta wraz z opinią RIO o projekcie tej uchwały;
- zapoznanie się z treścią uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej wraz z opinią RIO o projekcie tej uchwały;
- możliwość żądania przez Pożyczkodawcę lub wskazane przez niego podmioty, udzielenia zgodnych ze stanem faktycznym, wyczerpujących i terminowych wyjaśnień oraz udostępniania dokumentów i zaświadczeń dotyczących wykorzystania pożyczki lub sytuacji Miasta;
- wydawanie zgód przez Pożyczkodawcę na wnioski Miasta Zabrze dotyczących zaciągnięcia zobowiązań finansowych i dokonania innych czynności finansowych wpływających na sytuację finansową podmiotu (§ 2 ust. 4).

Dodatkowo, w każdym przypadku udzielenia pożyczki z budżetu państwa dla jednostki samorządu terytorialnego właściwa Izba Administracji Skarbowej dokonuje kontroli dokumentacji pod kątem prawidłowości wykorzystania środków z udzielonej pożyczki.

Ministerstwo Finansów, po udzieleniu pożyczki, przekazuje do właściwej Regionalnej Izby Obrachunkowej kopię umowy pożyczki z prośbą o wsparcie według właściwości tego organu w naprawie finansów jednostki.

Odpowiedź na pytanie 5

Proszę o przekazanie informacji o liczbie, wysokości oraz harmonogramie transz pożyczki przewidzianych w umowie oraz o liczbie, wysokości i terminach transz wypłaconych do dnia udzielenia odpowiedzi.

Pożyczka z budżetu państwa została wypłacona Miastu Zabrze w grudniu 2024 roku w całości w kwocie 353.775.049,00 zł. Umowa pożyczki nie przewiduje kolejnych transz pożyczki. Nie ma możliwości zwiększenia kwoty pożyczki w ramach ww. umowy.

Odpowiedź na pytanie 6

Proszę o przekazanie informacji o warunkach i kryteriach uruchamiania ew. kolejnych transz pożyczki.

Umowa pożyczki nie przewiduje kolejnych transz pożyczki. Pożyczka została wypłacona w całości.

Odpowiedź na pytanie 7

Proszę o przekazanie informacji o stopniu realizacji przez Miasto Zabrze warunków umowy pożyczki i programu postępowania ostrożnościowego, w tym o wynikach ocen, analiz lub kontroli przeprowadzonych przez Ministerstwo Finansów.

Ministerstwo Finansów zleciło Izbie Administracji Skarbowej w Katowicach kontrolę w samorządzie Miasta Zabrze w zakresie prawidłowości wykorzystania środków z pożyczki budżetowej. Izba potwierdziła prawidłowość wykorzystania środków z pożyczki w wynikach kontroli z dnia 19 września 2025 r.

Miasto Zabrze, zgodnie z warunkami umowy pożyczki, co kwartał raportuje Pożyczkodawcy o postępach w realizacji programu ostrożnościowego. Zgodnie z raportem za IV kwartał 2025 r., w 2025 roku Miasto Zabrze osiągnęło efekty finansowe na poziomie 79% założeń i szacunków zawartych w programie ostrożnościowym.

Odpowiedź na pytanie 8

Proszę o przekazanie informacji o zabezpieczeniach spłaty pożyczki przewidzianych w umowie oraz o konsekwencjach finansowych i prawnych przewidzianych w przypadku naruszenia jej warunków.

Zabezpieczenie Umowy stanowią 22 weksle własne in blanco wraz z 22 deklaracjami wekslowymi wystawionymi przez osoby reprezentujące Miasto Zabrze – Prezydent Miasta wraz z kontrasygnatą skarbnika Miasta – przed zawarciem Umowy, dnia 19 grudnia 2024 r.

Zgodnie z § 8 ust. 1 pkt 1-8 Umowy Pożyczkodawca może w każdym czasie, w drodze jednostronnego, pisemnego oświadczenia woli, za dwutygodniowym wypowiedzeniem rozwiązać Umowę. W tym przypadku Miasto Zabrze zobowiązane jest do jednorazowego zwrotu Pożyczkodawcy pozostałej do spłaty kwoty pożyczki wraz z odsetkami. Równocześnie, zgodnie z § 7 ust. 2 Umowy w przypadku niedokonania spłaty w kwotach i terminach określonych w harmonogramie, Pożyczkodawca może potrącić niespłaconą kwotę pożyczki wraz z odsetkami z należnej subwencji ogólnej ustalonej dla Miasta Zabrze. Naruszeniem warunków Umowy stanowiłoby również wykorzystanie pożyczki niezgodnie z jej przeznaczeniem, co skutkowałoby powstaniem obowiązku po stronie Miasta Zabrze do zwrotu tych środków na rachunek Pożyczkodawcy. Ta regulacja nie ma już w obecnym stanie zastosowania, z uwagi na prawidłowe wykorzystanie przez Miasto środków z pożyczki.

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia Ministra Finansów i Gospodarki

Jurand Drop

podsekretarz stanu

w Ministerstwie Finansów